

HELOMA

Naam: Helomapark
Type: park
Ontwerpjaar: omstreeks 1830
Uitgevoerd: nee
Nog bestaand: nee
Architect/bureau: Roodbaard, L.P.
Opdrachtgever: Grietenij Weststellingwerf, grietman: Nicolaas van Heloma
Adres: Heerenveensterweg Wolvega
Archief: gemeente Weststellingwerf
Literatuur: 2; 24; 105; 113

Wolvega had binnen de grietenij Weststellingwerf een centrumfunctie. Dit werd bevestigd door de aanwezigheid van belangrijke bouwwerken (bijvoorbeeld het Rechthuis) en van diverse buitens en landgoederen van voornamelijk families. In 1827 werd de rijksweg van Leeuwarden naar Zwolle in Wolvega doorgetrokken. Het grietenijbestuur nam het besluit om een nieuw grietenijhuis te bouwen, op een door de aanleg van de rijksweg nieuw ontstaan kruispunt. Roodbaard kreeg de opdracht om bij dit nieuw te bouwen huis een tuin te ontwerpen. Hiervan is de tekening bewaard gebleven. Het ontwerp is echter nooit uitgevoerd. Het grietenijhuis werd uiteindelijk in 1835 gebouwd. In vergelijking met het ontwerp van Roodbaard is het huis in de richting van de weg opgeschoven.

Kadastraal minuutplan 1811 - 1832

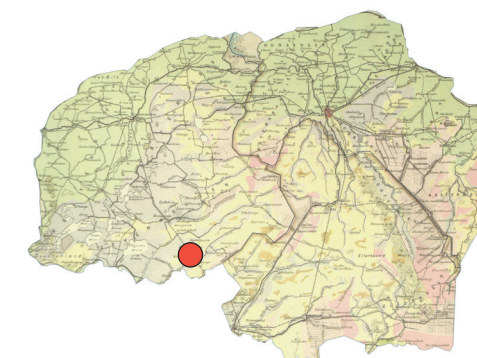
Topografische Militaire Kaart 1830 - 1850

Atlas Eekhoff 1849 - 1859

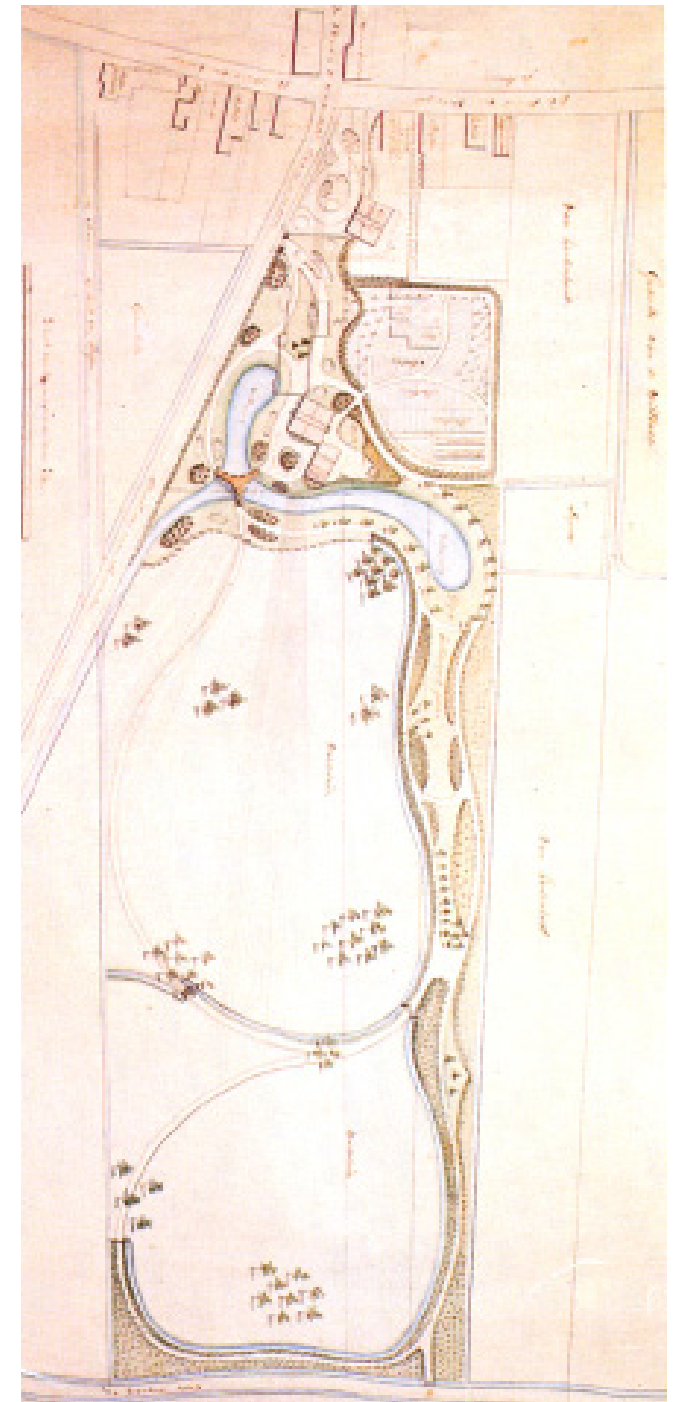
Topografische Militaire Kaart 1850 - 1864

De ontwerptekening biedt een gedetailleerd beeld van zijn ontwerp en de directe stedelijke omgeving. De nieuw ontstane situatie is nauwkeurig ingetekend. De perceelsgrenzen werden bepaald door de wegen. Dit resulteert in de opmerkelijke schuine zijde aan de rechterflank.

Het ontwerp kan opgedeeld worden in twee delen. De slingerende waterpartij geldt in dit geval als overgang. De vorm van de vijver komt overeen met die van het grieternijhuis Oenemastate in Heerenveen. In het eerste kleine terrein staan diverse gebouwen getekend. Dit deel van het park wordt gekenmerkt door kleinschaligheid, waarbinnen de perken domineren. Het lijkt alsof de positie en plattegrond van het nieuw te bouwen grieternijhuis veranderd zijn en op het laatste moment in het ontwerp zijn verschoven. Het overige terrein heeft een afwijkend karakter, dit komt tot uiting in een andere maatvoering.

Het terrein bestaat uit twee grote groene weides, die door een slingerend pad van elkaar gescheiden worden. Langs twee perceelsflanken is een padenstelsel ontwikkeld dat gecombineerd is met perken en bosschages. Diverse verbindende elementen geven het park wel samenhang. De vijver-partij, die als het ware bestaat uit drie slingerende zijarmen, is hierin bepalend. Vanuit de kleine brede zijarm in het voorste deel worden we door de grote slingerende zijarm het tweede deel ingeleid. Ook de driepuntsbrug heeft een vergelijkbare functie. Dit wordt bovendien versterkt doordat via de brug twee routes met elkaar worden verbonden.

Ontwerpschets